

skeligt? Derfom den stopper, er hele den Traffik af Sukkerroer, hvori man har lagt Betydningen af Jernbaneanlægget, borte. Det er for mig nok til at sige, at det er et meget lokalt og meget privat Anliggende, der egentlig talte reducerer sig til at være et industrielt Foretagende, som ganske vist vil gjøre sin Nytte i den paagældende Egn, men som man ikke kan forlange Statsunderstøttelse til, end sige en Understøttelse, der gaar ud over, hvad man har givet Baner, der have en ganske anden Betydning baade for det Lokale og for det Almene. Der vil altsaa efter min Mening under ingen Omstændigheder være Tale om at give Statstilskud til en saadan Jernbane. Ja, jeg vil ganske henstille, om man finder det rimeligt at give det samme Tilskud, som er indrømmet overfor Odense-Bogenfse Banen, og som man vemelig og forhaabentlig vil indrømme ogsaa Randers-Hadsund Banen, men udover det vilde det, forekommer det mig, være fuldstændig urimeligt at gaa efter de Principer, vi hidtil have fulgt. Men jeg vil gaa noget videre; jeg vil sige, at det er ikke uden Betænkelse, at Lovgivningsmagten kan gaa ind paa at give Adgang til Expropriation for et saa privat Anlæg. Jeg for min Del skal ikke udtale mig enten for eller imod dette i dette Dieblit, da det er saa usikkert, om Sagen i det Hele vil kunne realiseres; men det er et Spørgsmaal, der bør tages under Overveielse, om det er i Overensstemmelse med Grundlovens § 82 at tilstede Expropriation til Anlæg af en saa aldeles privat og lokal Natur. Jeg skal ikke gaa videre i dette Dieblit. Det vil jo af, hvad jeg har anført, ses, at jeg ikke tror, at dette Forslag egner sig til at fremme paa det Grundlag, hvorpaa det nu hviler, og det af forskjellige Grunde. Jeg vil dog endnu nævne een Grund, der er bleven anført til Fordel for en Statsunderstøttelse til et saadant Anlæg, og som formodentlig lidt før eller senere ogsaa vil komme frem her. Det er den, at man tror at have en Analogi i det Stats-tilskud, der tilslød en Hedebane, en Mergelbane i Sjælland. Denne Bane havde jo imidlertid et andet, almindeligt Formaal. Det var en Jernbane, der skulde tjene til at fremme Opdyrkningen af Heberne. Derigjennem, at det skulde tjene til at føre Mergel ind paa Heberne for at fremme deres Opdyrkning, fik dette Baneanlæg jo sin almindelige Interesse. Jeg tror ikke, at Noget let vil være uenig med mig deri, at det var et Formaal af en noget anden og mere almindelig Interesse end den, hvortil den heromhandlede Bane støtter sig. Som sagt, det skulde være mig hørt, om jeg ogsaa gjennem et saadant Lovforslag kunde bidrage til at fremme Landvæsenets Interesser, endogfsaa dem, der ligge noget fjernt. Man har jo ikke Erfaringer her i

Landet om, hvorledes man skal fremme Sukkerroedyrkningen, og det bliver jo i alt Fald kun enkelte Egne, lokale Distrikter, der bliver Tale om. At indføre Sukkerroedyrkningen over store Strækninger i Danmark, tror jeg ikke, vil vise sig gennemførligt.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(S. Steffensen): Det gjør mig ondt, at den ærede Minister har stillet sig saaledes til Forslaget, som han har gjort. Jeg tror dog ikke, at det første Konsortium for Anlægget af Roesukkerfabriken traf sig tilbage af Frygt for, at Fabriken ikke vilde betale sig, det var vist andre Grunde, der gjorde det. At Banen skulde anlægges for derigjennem at bevæge de danske Sukkerfabriker til at anlægge en Sukkerfabrik i den Egn, er ialtsald Noget, som ikke stemmer med min Opfattelse af Sagen. — Heller ikke tror jeg just, at det er Tilfældet, hvad den ærede Minister antydede, at denne Bane ganske fortrinnsvis vil blive en Lokal og privat Bane. Ganske vist bliver det en mindre Bane, men den gaar igjennem en saa tæt og vel befolklet Egn, at det er min Overbevisning, at det vil vise sig, at selv om den ikke lige i Førstningen kan svare Regning, og selv om den skulde miste Roesukkertraffiken, maa Banen med den billige Drift, som der kan føres, med Liden kunne betale sig. Jeg kan naturligvis ikke indstaa for det, men saaledes staar det for mig. Men jeg synes heller ikke, at de Erfaringer, vi have om Sukkerroedyrkningen og Sukkerfabrikationen, tyde paa, at der i nogen nær Fremtid skulde være Kalamiteter at vente for Sukkerfabrikerne. Det lader til, at de uden nogenfomhelst Støtte fra Staten, uden nogenfomhelst Lettelse fra Statens Side klare sig ganske udmærket. Jeg takker den ærede Minister, fordi han nævnte Mergelbanen i Sjælland. Den havde jeg ogsaa tænkt paa at fremhæve, men naar den ærede Minister mente, at det ikke var noget Tilknytningspunkt mellem et Stats-tilskud til Mergelbanen og et Stats-tilskud til den her omhandlede Bane, kan jeg ikke være enig deri. Jeg kan vel indrømme, at det kan have sin Betydning, at Beboerne paa Vestkysten af Sjælland faae Mergel, som de ikke have paa deres egne Forder, men det er dog Noget, der kun er af Interesse for en vis ikke meget stor Omegn. Jeg kan ikke se, at det er Noget, der i stor Udstrækning er af almen Interesse. Ligesaa godt kan man sige, at den Bane, vort Lovforslag omhandler, vil være til stor Støtte for Agerbruget, for Arbejderbefolkningen, for en Omegn, der maatte vil være ligesaa stor som Omegnen af Mergelsporveien ved Dams-holte. Og hvad er det Stats-tilskud, vi forlange her, imod det, der er givet til Mergelsporveien?